

Dopady změny klimatu na porosty dubu (*Quercus robur*, *Quercus petraea*) v Karpatech

Holdridgova bioteplota v období 1961-1990

Ivan Barka, Tomáš Hlásny, Jiří Trombík, Laura Dobor, Zoltán Barcza

Úvodní informace

Karpaty představují největší horské pásmo v Evropě procházející Českou republikou, Rakouskem, Slovenskem, Polskem, Maďarskem, Ukrajinou, Rumunskem a Srbskem. Na přeshraniční hodnocení zranitelnosti ekosystémů v Karpatech očekávané změny klimatu je v současnosti zaměřeno více evropských i národních iniciativ. Zranitelnost lesů v Karpatech souvisí jak s jejich managementem, který ve více oblastech vykazuje známky nedržitelnosti, tak i s očekávanou změnou klimatu, v důsledku které dochází k ohrožení porostů suchem i změnou distribuce a populační dynamikou některých škůdců.

Dub letní a dub zimní jsou dřeviny rozšířené po celých Karpatech, zejména v nižších nadmořských výškách. Jsou charakteristické relativně vysokou tolerancí vůči nedostatku vláhy a tepla. V minulosti byly duby značně poškozovány tracheomykózami, v současnosti patří k nejvýznamnějším škodlivým činitelům různí defoliátori. Vliv změny klimatu na duby v Karpatech podle projekcí budoucího vývoje nebude kritický, naopak duby mají potenciál expanze do vyšších nadmořských výšek, kde mohou nahradit suchem zranitelný buk.

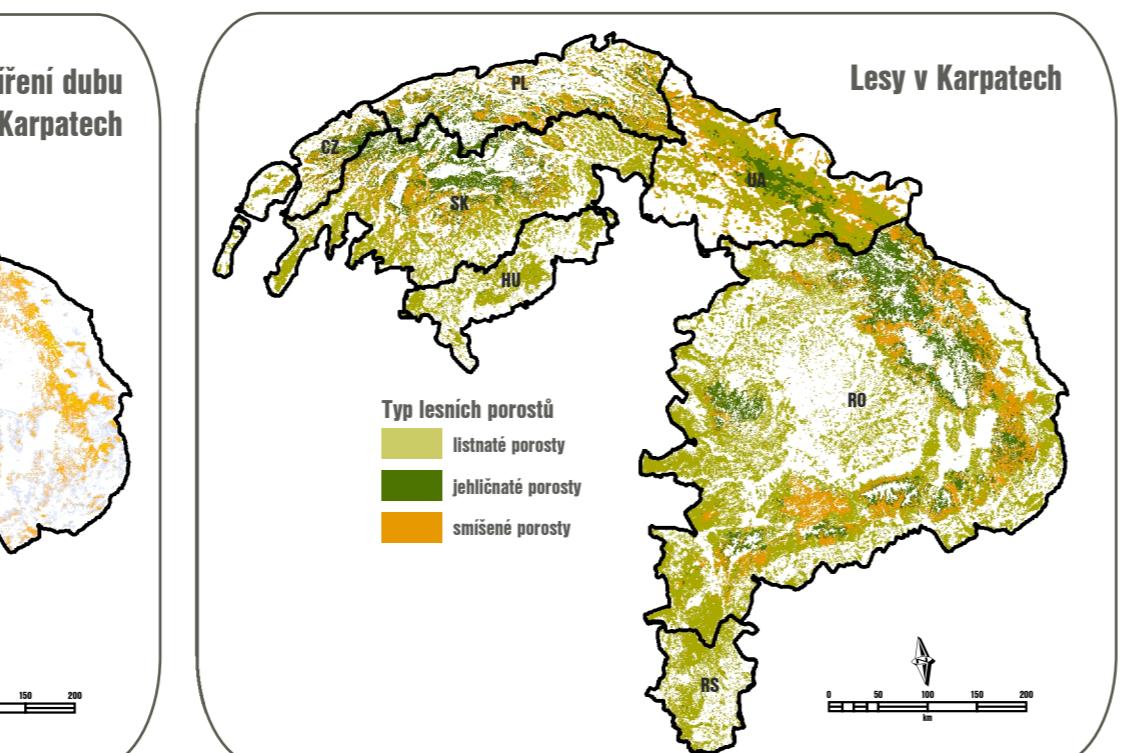
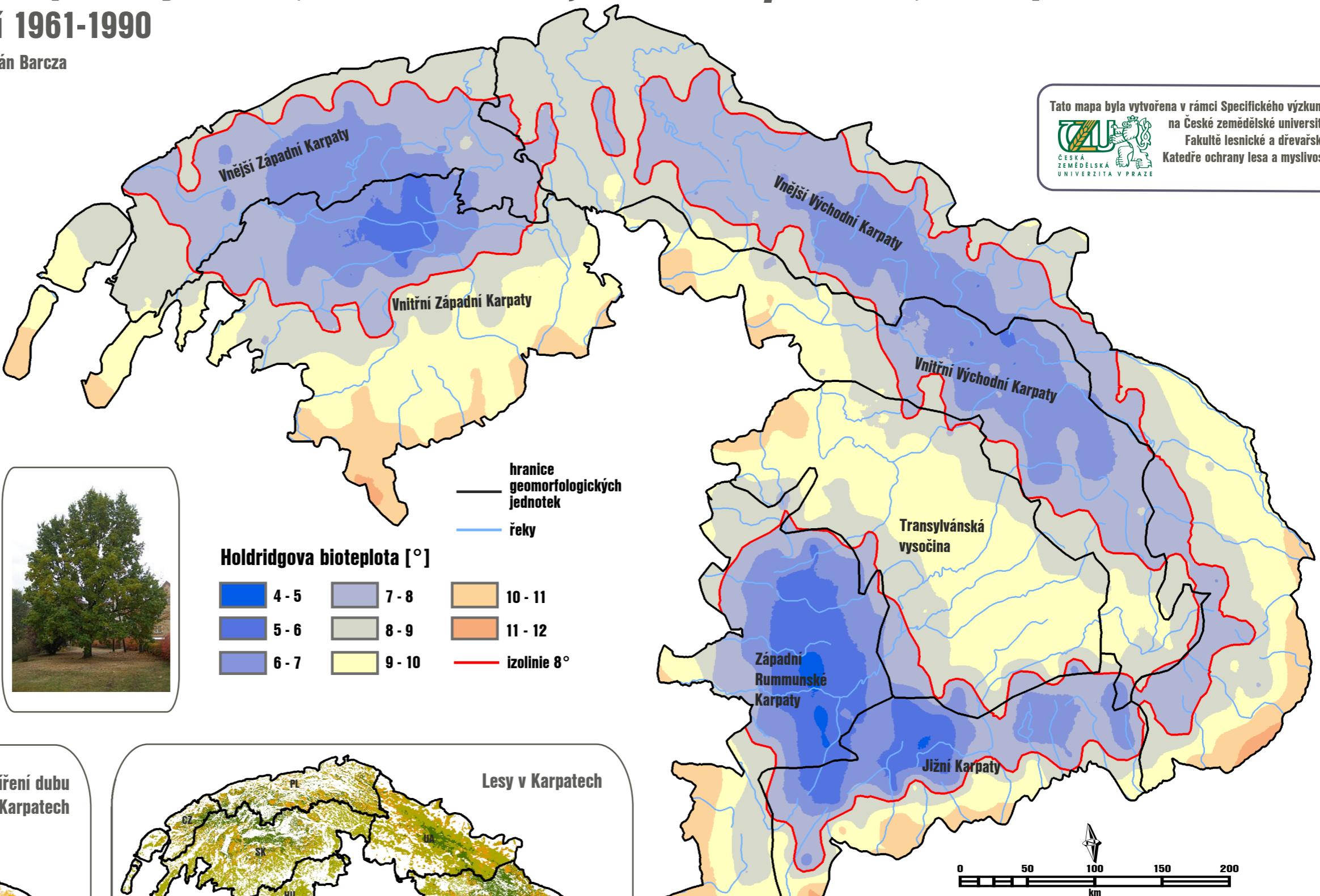
Holdridgova bioteplota je jedním z často používaných indikátorů teplotních poměrů v období vegetační sezóny. Teplota letním půlrokem, resp. různými způsoby vypočtena tzv. suma efektivních teplot, ovlivňuje množství životních projevů vegetace, včetně produkce. Ke kumulaci efektivních teplot zde dochází v rozmezí průměrných měsíčních teplot 0 až 30 °C. Holdridgova bioteplota má podobné použití jako Kirův teplotní index.

Použité data

Data o rozšíření dřevin v Karpatech byla převzata z celoevropského statistického mapování dřevin na základě dat národních inventarizací lesa, prediktivního mapování a národních lesnických statistik (Brus a kol. 2011). Výsledkem jsou rastrové mapy s rozlišením 1x1 km, nesoucí informace o zastoupení dané dřeviny. Pro účely této práce byly mapy korigovány na základě dat Corine Landcover.

Klimatická data za období 1951-2007 byla převzata z databáze E-OBS (Haylock a kol. 2008). Data o budoucím klimatu (2007-2100) byla převzata z výsledků projektu ENSEMBLES (van der Linden and Mitchell, 2009). Pro potřeby vytvoření klimatických map Karpat byla použita interpoláční technika krigování s externím driftem (Hudson and Wackernagel 1994, Goovaerts 2000), přičemž byla použita nadmořská výška jako podpůrná proměnná, korelována s většinou klimatických prvků. Klimatické mapy byly vytvořeny pro tři časová období – referenční klima (1961-1990), klima v blízké budoucnosti (2021-2050) a klima ve vzdálené budoucnosti (2071-2100).

Pro hodnocení dopadů změny klimatu na lesy v Karpatech byla použita řada bioklimatických proměnných podle Fang a Lechowicz (2006).

- POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT**
- Brus, D. J., Hengeveld, G. M., Walvoort, D. J. J., Goedhart, P. W., Heidema, A. H., Nabuurs, G. J., & Gunia, K. (2011). Statistical mapping of tree species over Europe. European Journal of Forest Research, 145-157.
- Fang, J., & Lechowicz, M. J. (2006). Climatic limits for the present distribution of beech (*Fagus L.*) species in the world. Journal of Biogeography, 33, 1804-1819.
- Goovaerts, P. (2000). Geostatistical approaches for incorporating elevation into the spatial interpolation of rainfall. Journal of Hydrology, 228(1-2), 113-129.
- Haylock, M. R., Hofstra, N., Klein Tank, A. M. G., Klok, E. J., Jones, P. D., & New, M. (2008). A European daily high-resolution gridded data set of surface temperature and precipitation for 1950-2006. Journal of Geophysical Research, 113(D20), D20119.
- Hlásny, T., Barcza, Z., Fabriká, M., Balázs, B., Churkina, G., Pajtik, J., Sedmák, R., & Turcán, M. (2011). Climate change impacts on growth and carbon balance of forests in Central Europe. Climate Research, 47(3), 219-236.
- Hudson, G., & Wackernagel, H. (1994). Mapping temperature using kriging with external drift: Theory and an example from Scotland. International Journal of Climatology, 14(1), 77-91.
- Jump, A. S., Hunt, J. M., & Peñuelas, J. (2006). "Rapid climate change-related growth decline at the southern range edge of *Fagus sylvatica*." Global Change Biology 12(11): 2163-2174.
- van der Linden, P., Mitchell, J. F. B., 2009. ENSEMBLES: Climate Change and its Impacts: Summary of research and results from the ENSEMBLES project. Met Office Hadley Centre, FitzRoy Road, Exeter EX1 3PB, UK. 160pp.
- Mátyás, C., Berki, I., Czucz, B., Galos, B., Móricz, N., & Raszovits, E. (2010). Future of Beech in Southeast Europe from the Perspective of Evolutionary Ecology. Acta Silvatica & Lignaria Hungarica, 6, 91-110.

Dopady změny klimatu na porosty dubu (*Quercus robur*, *Quercus petraea*) v Karpatech

Holdridgova bioteplota v období 2021-2050

Ivan Barka, Tomáš Hlásny, Jiří Trombík, Laura Dobor, Zoltán Barcza

Úvodní informace

Karpaty představují největší horské pásmo v Evropě procházející Českou republikou, Rakouskem, Slovenskem, Polskem, Maďarskem, Ukrajinou, Rumunskem a Srbskem. Na přeshraniční hodnocení zranitelnosti ekosystémů v Karpatech očekávané změny klimatu je v současnosti zaměřeno více evropských i národních iniciativ. Zranitelnost lesů v Karpatech souvisí jak s jejich managementem, který ve více oblastech vykazuje známky nedržitelnosti, tak i s očekávanou změnou klimatu, v důsledku které dochází k ohrožení porostů suchem i změnou distribuce a populační dynamikou některých škůdců.

Dub letní a dub zimní jsou dřeviny rozšířené po celých Karpatech, zejména v nižších nadmořských výškách. Jsou charakteristické relativně vysokou tolerancí vůči nedostatku vláhy a tepla. V minulosti byly duby značně poškozovány tracheomykózami, v současnosti patří k nejvýznamnějším škodlivým činitelům různí defoliátori. Vliv změny klimatu na duby v Karpatech podle projekcí budoucího vývoje nebude kritický, naopak duby mají potenciál expanze do vyšších nadmořských výšek, kde mohou nahradit suchem zranitelný buk.

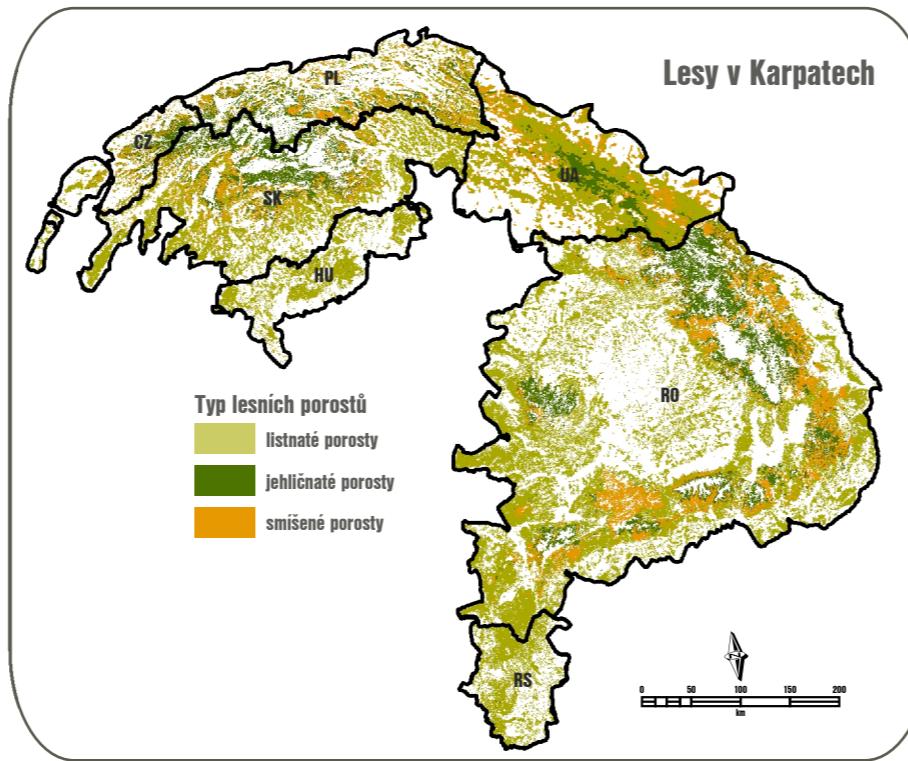
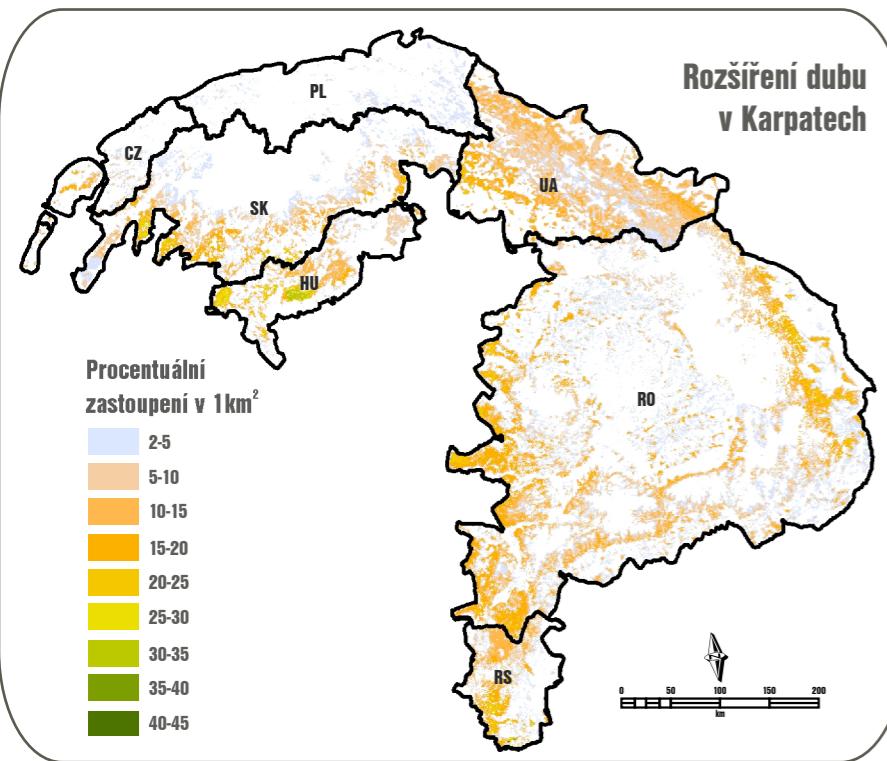
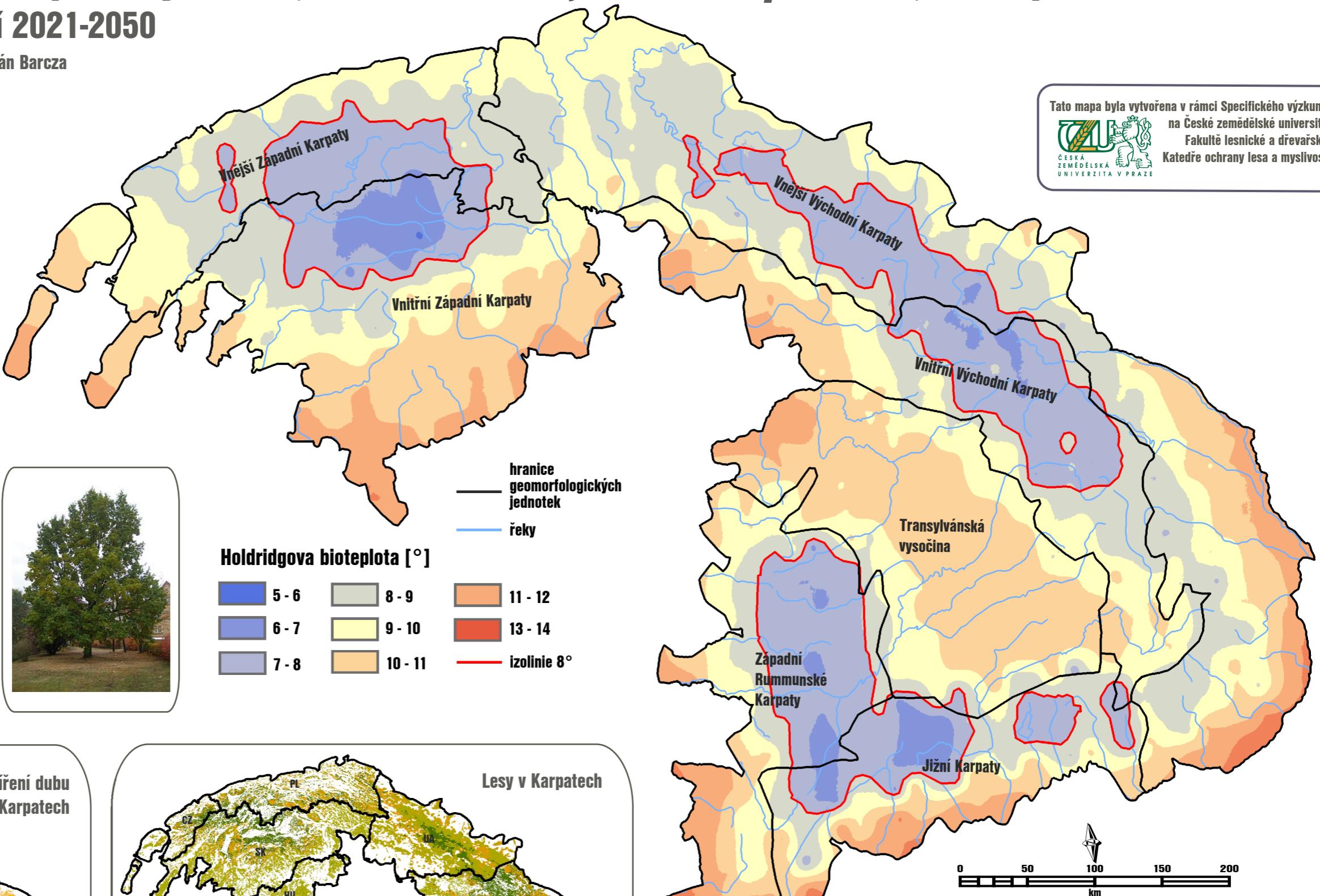
Holdridgova bioteplota je jedním z často používaných indikátorů teplotních poměrů v období vegetační sezóny. Teplota letním půtku, resp. různými způsoby vypočtena tzv. suma efektivních teplot, ovlivňuje množství životních projevů vegetace, včetně produkce. Ke kumulaci efektivních teplot zde dochází v rozmezí průměrných měsíčních teplot 0 až 30 °C. Holdridgova bioteplota má podobné použití jako Kirův teplotní index.

Použité data

Data o rozšíření dřevin v Karpatech byla převzata z celoevropského statistického mapování dřevin na základě dat národních inventarizací lesa, prediktivního mapování a národních lesnických statistik (Brus a kol. 2011). Výsledkem jsou rastrové mapy s rozlišením 1x1 km, nesoucí informace o zastoupení dané dřeviny. Pro účely této práce byly mapy korigovány na základě dat Corine Landcover.

Klimatická data za období 1951-2007 byla převzata z databáze E-OBS (Haylock a kol. 2008). Data o budoucím klimatu (2007-2100) byla převzata z výsledků projektu ENSEMBLES (van der Linden and Mitchell, 2009). Pro potřeby vytvoření klimatických map Karpat byla použita interpoláční technika krigování s externím driftem (Hudson and Wackernagel 1994, Goovaerts 2000), přičemž byla použita nadmořská výška jako podpůrná proměnná, korelována s většinou klimatických prvků. Klimatické mapy byly vytvořeny pro tři časová období – referenční klima (1961-1990), klima v blízké budoucnosti (2021-2050) a klima ve vzdálené budoucnosti (2071-2100).

Pro hodnocení dopadů změny klimatu na lesy v Karpatech byla použita řada bioklimatických proměnných podle Fang a Lechowicz (2006).

- POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT**
- Brus, D. J., Hengeveld, G. M., Walvoort, D. J. J., Goedhart, P. W., Heidema, A. H., Nabuurs, G. J., & Gunia, K. (2011). Statistical mapping of tree species over Europe. European Journal of Forest Research, 145-157.
- Fang, J., & Lechowicz, M. J. (2006). Climatic limits for the present distribution of beech (*Fagus L.*) species in the world. Journal of Biogeography, 33, 1804–1819.
- Goovaerts, P. (2000). Geostatistical approaches for incorporating elevation into the spatial interpolation of rainfall. Journal of Hydrology, 228(1-2), 113–129.
- Haylock, M. R., Hofstra, N., Klein Tank, A. M. G., Klok, E. J., Jones, P. D., & New, M. (2008). A European daily high-resolution gridded data set of surface temperature and precipitation for 1950–2006. Journal of Geophysical Research, 113(D20), D20119.
- Hlásny, T., Barcza, Z., Fabriká, M., Balázs, B., Churkina, G., Pajtik, J., Sedmák, R., & Turcán, M. (2011). Climate change impacts on growth and carbon balance of forests in Central Europe. Climate Research, 47(3), 219–236.
- Hudson, G., & Wackernagel, H. (1994). Mapping temperature using kriging with external drift: Theory and an example from Scotland. International Journal of Climatology, 14(1), 77–91.
- Jump, A. S., Hunt, J. M., & Peñuelas, J. (2006). "Rapid climate change-related growth decline at the southern range edge of *Fagus sylvatica*." Global Change Biology 12(11): 2163–2174.
- van der Linden, P., Mitchell, J. F. B., 2009. ENSEMBLES: Climate Change and its Impacts: Summary of research and results from the ENSEMBLES project. Met Office Hadley Centre, FitzRoy Road, Exeter EX1 3PB, UK. 160pp.
- Mátyás, C., Berki, I., Czucz, B., Galos, B., Móricz, N., & Raszovits, E. (2010). Future of Beech in Southeast Europe from the Perspective of Evolutionary Ecology. Acta Silvatica & Lignaria Hungarica, 6, 91–110.

Dopady změny klimatu na porosty dubu (*Quercus robur*, *Quercus petraea*) v Karpatech

Holdridgova bioteplota v období 2071-2100

Ivan Barka, Tomáš Hlásny, Jiří Trombík, Laura Dobor, Zoltán Barcza

Úvodní informace

Karpaty představují největší horské pásmo v Evropě procházející Českou republikou, Rakouskem, Slovenskem, Polskem, Maďarskem, Ukrajinou, Rumunskem a Srbskem. Na přeshraniční hodnocení zranitelnosti ekosystémů v Karpatech očekávané změny klimatu je v současnosti zaměřeno více evropských i národních iniciativ. Zranitelnost lesů v Karpatech souvisí jak s jejich managementem, který ve více oblastech vykazuje známky nedržitelnosti, tak i s očekávanou změnou klimatu, v důsledku které dochází k ohrožení porostů suchem i změnou distribuce a populační dynamikou některých škůdců.

Dub letní a dub zimní jsou dřeviny rozšířené po celých Karpatech, zejména v nižších nadmořských výškách. Jsou charakteristické relativně vysokou tolerancí vůči nedostatku vláhy a tepla. V minulosti byly duby značně poškozovány tracheomykózami, v současnosti patří k nejvýznamnějším škodlivým činitelům různí defoliátori. Vliv změny klimatu na duby v Karpatech podle projekcí budoucího vývoje nebude kritický, naopak duby mají potenciál expanze do vyšších nadmořských výšek, kde mohou nahradit suchem zranitelný buk.

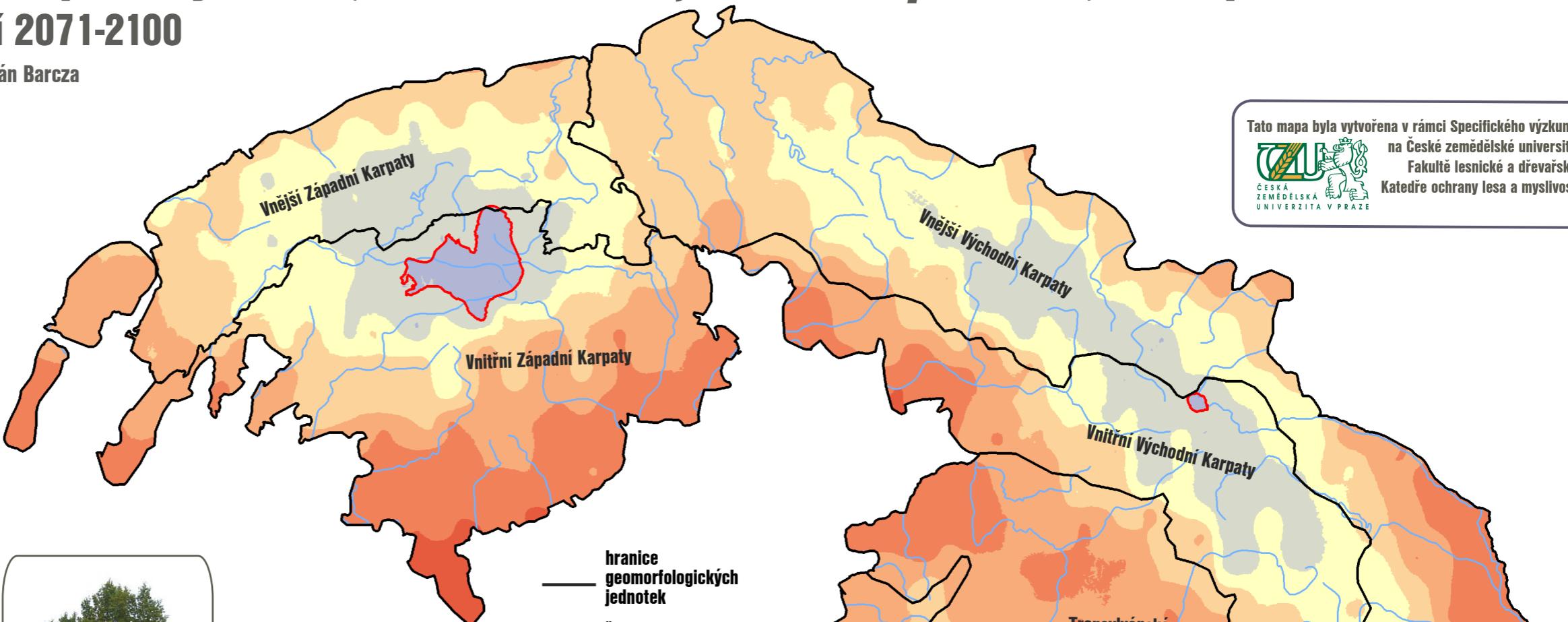
Holdridgova bioteplota je jedním z často používaných indikátorů teplotních poměrů v období vegetační sezóny. Teplota letním půtku, resp. různými způsoby vypočtena tzv. suma efektivních teplot, ovlivňuje množství životních projevů vegetace, včetně produkce. Ke kumulaci efektivních teplot zde dochází v rozmezí průměrných měsíčních teplot 0 až 30 °C. Holdridgova bioteplota má podobné použití jako Kirův teplotní index.

Použité data

Data o rozšíření dřevin v Karpatech byla převzata z celoevropského statistického mapování dřevin na základě dat národních inventarizací lesa, prediktivního mapování a národních lesnických statistik (Brus a kol. 2011). Výsledkem jsou rastrové mapy s rozlišením 1x1 km, nesoucí informace o zastoupení dané dřeviny. Pro účely této práce byly mapy korigovány na základě dat Corine Landcover.

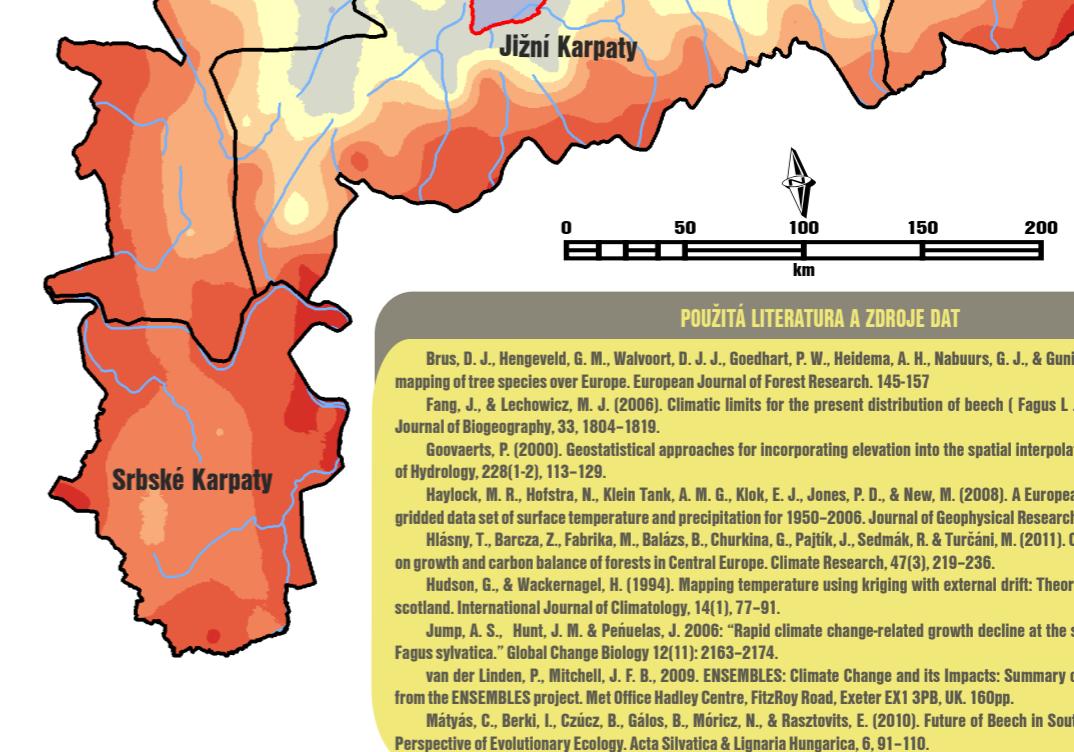
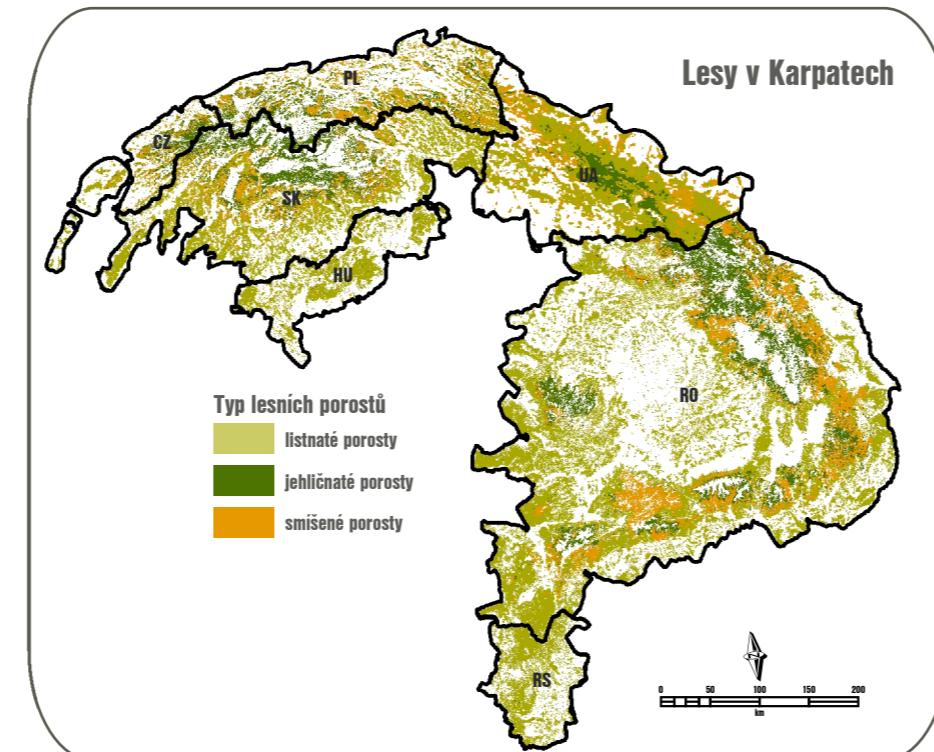
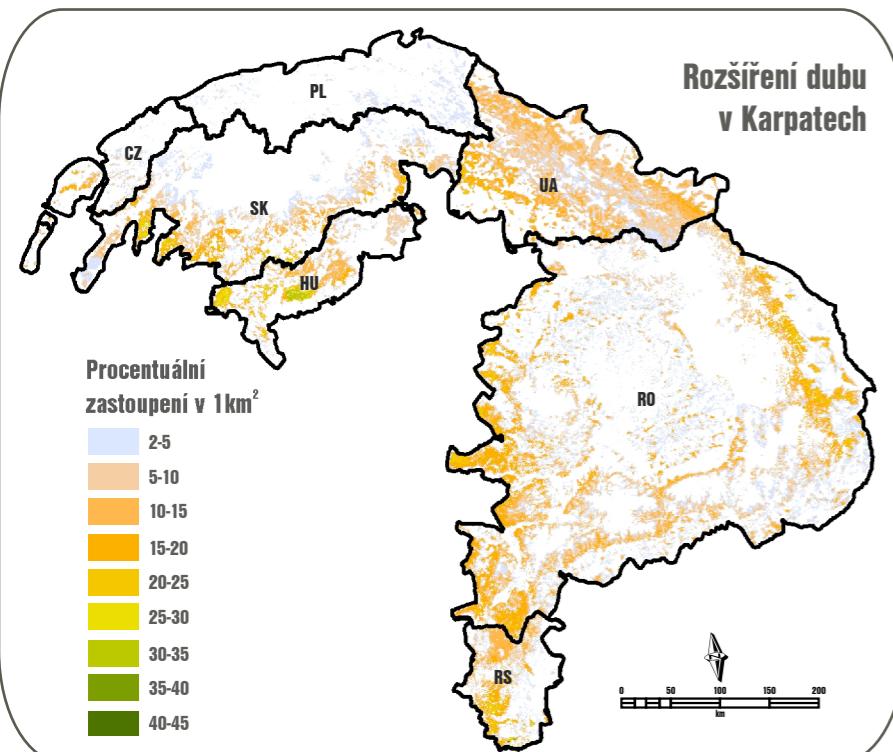
Klimatická data za období 1951-2007 byla převzata z databáze E-OBS (Haylock a kol. 2008). Data o budoucím klimatu (2007-2100) byla převzata z výsledků projektu ENSEMBLES (van der Linden and Mitchell, 2009). Pro potřeby vytvoření klimatických map Karpat byla použita interpoláční technika krigování s externím driftem (Hudson and Wackernagel 1994, Goovaerts 2000), přičemž byla použita nadmořská výška jako podpůrná proměnná, korelována s většinou klimatických prvků. Klimatické mapy byly vytvořeny pro tři časová období – referenční klima (1961-1990), klima v blízké budoucnosti (2021-2050) a klima ve vzdálené budoucnosti (2071-2100).

Pro hodnocení dopadů změny klimatu na lesy v Karpatech byla použita řada bioklimatických proměnných podle Fang a Lechowicz (2006).

Holdridgova bioteplota [°]

7 - 8	10 - 11	13 - 14
8 - 9	11 - 12	14 - 15
9 - 10	12 - 13	izolinie 8°

Klimatická exponovanost dubu (*Quercus robur*, *Quercus petraea*) v Karpatech v období 2021-2050

Změna Holdridgovy bioteploty v období 2021-2050 oproti období 1961-1990

Ivan Barka, Tomáš Hlásny, Jiří Trombík, Laura Dobor, Zoltán Barcza

Úvodní informace

Karpaty představují největší horské pásmo v Evropě procházející Českou republikou, Rakouskem, Slovenskem, Polskem, Maďarskem, Ukrajinou, Rumunskem a Srbskem. Na přeshraniční hodnocení zranitelnosti ekosystémů v Karpatech v důsledku očekávané změny klimatu je v současnosti zaměřeno více evropských i národních iniciativ. Zranitelnost lesů v Karpatech souvisí jak s jejich managementem, který ve více oblastech vykazuje známky neudržitelnosti, tak i s očekávanou změnou klimatu, v důsledku které dochází k ohrožení porostů suchem i změnou distribuce a populací některých škůdců.

Dub letní a dub zimní jsou dřeviny rozšířené po celých Karpatech, zejména v nižších nadmořských výškách. Jsou charakteristické relativně vysokou tolerancí vůči nedostatku vláhy a tepla. V minulosti byly duby značně poškozovány tracheomykózami, v současnosti patří k nejvýznamnějším škodlivým činitelem různí defoliátori. Vliv změny klimatu na duby v Karpatech podle projekcí budoucího vývoje nebude kritický, naopak duby mají potenciál expanze do vyšších nadmořských výšek, kde mohou nahradit suchem zranitelný buk.

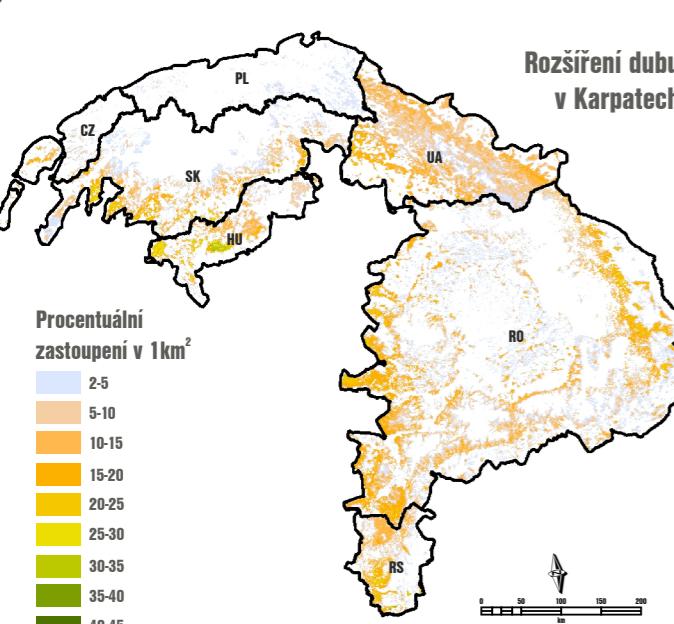
Holdridgova bioteplota je jedním z často používaných indikátorů teplotních poměrů v období vegetační sezóny. Teplota letního půlroku, resp. různými způsoby vypočtena tzv. suma efektivních teplot, ovlivňuje množství životních projevů vegetace, včetně produkce. Ke kumulaci efektivních teplot zde dochází v rozmezí průměrných měsíčních teplot 0 až 30 °C. Holdridgova bioteplota má podobné použití jako Kirív teplotní index.

Použité data

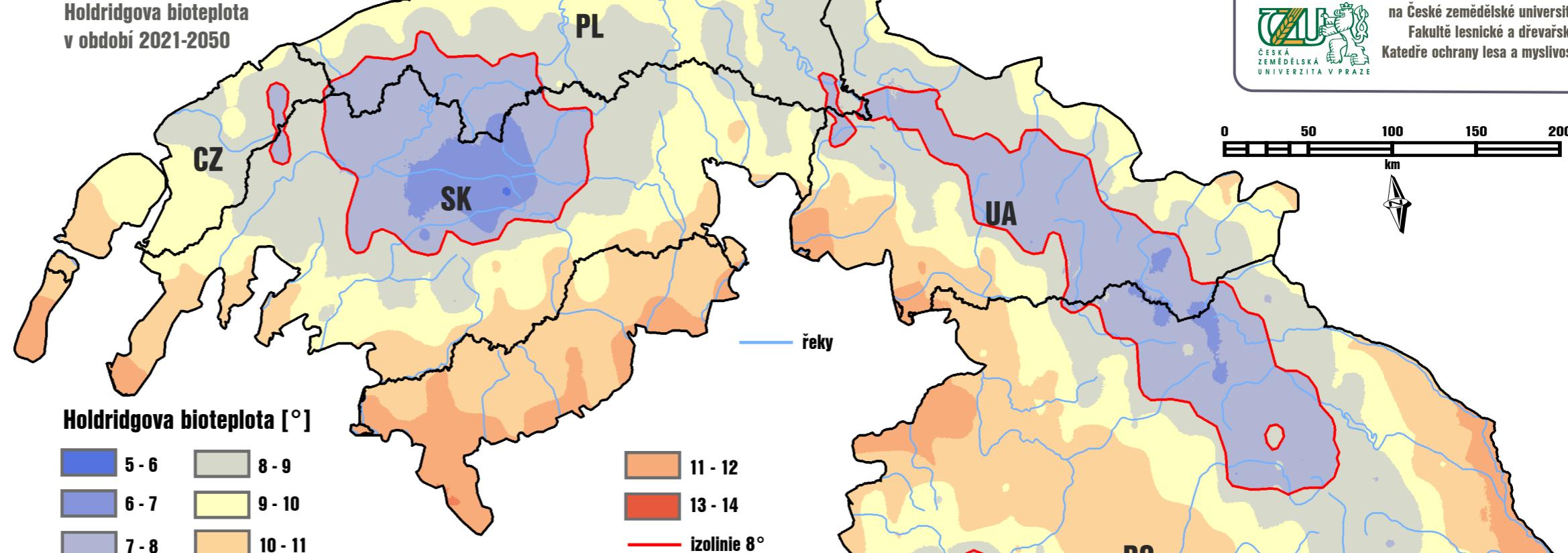
Data o rozšíření dřevin v Karpatech byla převzata z celoevropského statistického mapování dřevin na základě dat národních inventarizací lesa, prediktivního mapování a národních lesnických statistik (Brus a kol. 2011). Výsledkem jsou rastrové mapy s rozlišením 1x1 km, nesoucí informace o zastoupení dané dřeviny. Pro účely této práce byly mapy korigovány na základě dat Corine Landcover.

Klimatická data za období 1951-2007 byla převzata z databáze E-OBS (Haylock a kol. 2008). Data o budoucím klimatu (2007-2100) byla převzata z výsledků projektu ENSEMBLES (van der Linden a Mitchell, 2009). Pro potřeby vytváření klimatických map Karpat byla použita interpolační technika krigování s externím driftem (Hudson a Wackernagel 1994, Goovaerts 2000), přičemž byla použita nadmořská výška jako podpůrná korelována s většinou klimatických prvků. Klimatické mapy byly vytvořeny pro tři časové období – referenční klima (1961-1990), klima v blízké budoucnosti (2021-2050) a klima ve vzdálené budoucnosti (2071-2100).

Pro hodnocení dopadů změny klimatu na lesy v Karpatech byla použita řada bioklimatických proměnných podle Fang a Lechowicz (2006).

Holdridgova bioteplota v období 2021-2050

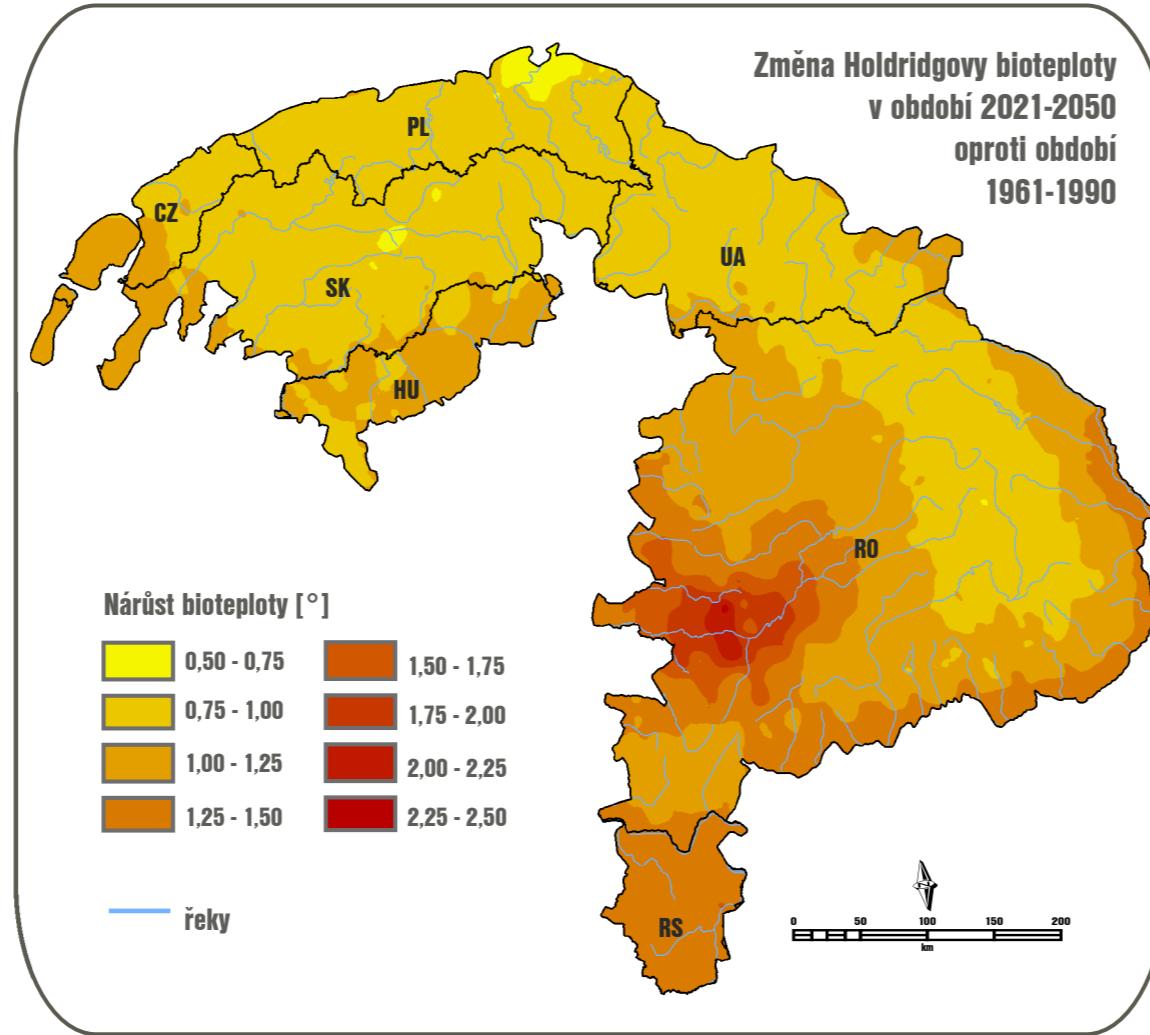

Holdridgova bioteplota [°]

5 - 6	8 - 9
6 - 7	9 - 10
7 - 8	10 - 11

11 - 12
13 - 14
izolinie 8°

Změna Holdridgova bioteploty v období 2021-2050 oproti období 1961-1990

Nárůst bioteploty [°]

0,50 - 0,75	1,50 - 1,75
0,75 - 1,00	1,75 - 2,00
1,00 - 1,25	2,00 - 2,25
1,25 - 1,50	2,25 - 2,50

řeky

PL CZ SK HU UA RO RS

0 50 100 150 200 km

Tato mapa byla vytvořena v rámci Specifického výzkumu na České zemědělské univerzitě, Fakultě lesnické a dřevařské, Katedře ochrany lesa a myslivosti

0 50 100 150 200 km

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Brus, D. J., Hengeveld, G. M., Walvoort, D. J. J., Goedhart, P. W., Heidema, A. H., Nabuurs, G. J., & Gunia, K. (2011). Statistical mapping of tree species over Europe. European Journal of Forest Research, 145-157.

Fang, J., & Lechowicz, M. J. (2006). Climatic limits for the present distribution of beech (*Fagus L.*) species in the world. Journal of Biogeography, 33, 1804-1819.

Goovaerts, P. (2000). Geostatistical approaches for incorporating elevation into the spatial interpolation of rainfall. Journal of Hydrology, 228(1-2), 113-129.

Haylock, M. R., Hofstra, N., Klein Tank, A. M. G., Klok, E. J., Jones, P. D., & New, M. (2008). A European daily high-resolution gridded data set of surface temperature and precipitation for 1950-2006. Journal of Geophysical Research, 113(D20119).

Hlásny, T., Barcza, Z., Fabriká, M., Balázs, B., Churkina, G., Pajtik, J., Sedmák, R., & Turčáni, M. (2011). Climate change impacts on growth and carbon balance of forests in Central Europe. Climate Research, 47(3), 219-236.

Hudson, G., & Wackernagel, H. (1994). Mapping temperature using kriging with external drift: Theory and an example from Scotland. International Journal of Climatology, 14(1), 77-91.

Jump, A. S., Hunt, J. M., & Peñuelas, J. (2006). "Rapid climate change-related growth decline at the southern range edge of *Fagus sylvatica*." Global Change Biology 12(11): 2163-2174.

van der Linden, P., Mitchell, J. F. B., 2009. ENSEMBLES: Climate Change and its Impacts: Summary of research and results from the ENSEMBLES project. Met Office Hadley Centre, FitzRoy Road, Exeter EX1 3PB, UK. 160pp.

Mátyás, C., Berki, I., Czucz, B., Móricz, B., & Rasztovits, E. (2010). Future of Beech in Southeast Europe from the Perspective of Evolutionary Ecology. Acta Silvatica & Lignaria Hungarica, 6, 91-110.

Klimatická exponovanost dubu (*Quercus robur*, *Quercus petraea*) v Karpatech v období 2071-2100

Změna Holdridgovy bioteploty v období 2071-2100 oproti období 1961-1990

Ivan Barka, Tomáš Hlásny, Jiří Trombík, Laura Dobor, Zoltán Barcza

Úvodní informace

Karpaty představují největší horské pásmo v Evropě procházející Českou republikou, Rakouskem, Slovenskem, Polskem, Maďarskem, Ukrajinou, Rumunskem a Srbskem. Na přeshraniční hodnocení zranitelnosti ekosystémů v Karpatech v důsledku očekávané změny klimatu je v současnosti zaměřeno více evropských i národních iniciativ. Zranitelnost lesů v Karpatech souvisí jak s jejich managementem, který ve více oblastech vykazuje známky neudržitelnosti, tak i s očekávanou změnou klimatu, v důsledku které dochází k ohrožení porostů suchem i změnou distribuce a populací některých skupin.

Dub letní a dub zimní jsou dřeviny rozšířené po celých Karpatech, zejména v nižších nadmořských výškách. Jsou charakteristické relativně vysokou tolerancí vůči nedostatku vláhy a tepla. V minulosti byly duby značně poškozovány tracheomykózami, v současnosti patří k nejvýznamnějším škodlivým činiteľům různí defoliátori. Vliv změny klimatu na duby v Karpatech podle projektu budoucího vývoje nebude kritický, naopak duby mají potenciál expanze do vyšších nadmořských výšek, kde mohou nahradit suchem zranitelný buk.

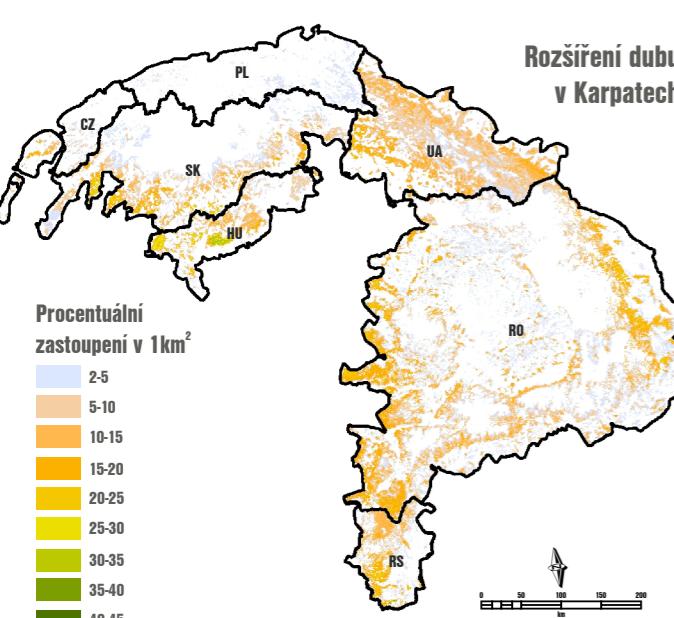
Holdridgova bioteplota je jedním z často používaných indikátorů teplotních poměrů v období vegetační sezóny. Teplota letním půlrokem, resp. různými způsoby vypočtena tzv. suma efektivních teplot, ovlivňuje množství životních projevů vegetace, včetně produkce. Ke kumulaci efektivních teplot dozde dochází v rozmezí průměrných měsíčních teplot 0 až 30 °C. Holdridgova bioteplota má podobné použití jako Kirív teplotní index.

Použité data

Data o rozšíření dřevin v Karpatech byla převzata z celoevropského statistického mapování dřevin na základě dat národních inventarizací lesa, prediktivního mapování a národních lesnických statistik (Brus a kol. 2011). Výsledkem jsou rastrové mapy s rozlišením 1x1 km, nesoucí informace o zastoupení dané dřeviny. Pro účely této práce byly mapy korigovány na základě dat Corine Landcover.

Klimatická data za období 1951-2007 byla převzata z databáze E-OBS (Haylock a kol. 2008). Data o budoucím klimatu (2007-2100) byla převzata z výsledků projektu ENSEMBLES (van der Linden a Mitchell, 2009). Pro potřeby vytváření klimatických map Karpat byla použita interpolační technika krigování s externím driftem (Hudson a Wackernagel 1994, Goovaerts 2000), přičemž byla použita nadmořská výška jako podpůrná korelovaná s většinou klimatických prvků. Klimatické mapy byly vytvořeny pro tři časové období – referenční klima (1961-1990), klima v blízké budoucnosti (2021-2050) a klima ve vzdálené budoucnosti (2071-2100).

Pro hodnocení dopadů změny klimatu na lesy v Karpatech byla použita řada bioklimatických proměnných podle Fang a Lechowicz (2006).

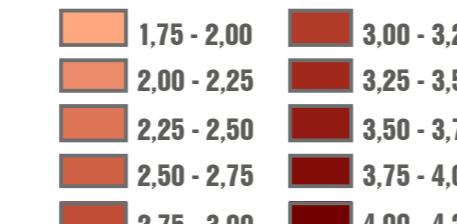
Holdridgova bioteplota v období 2071-2100

Holdridgova bioteplota [°]

Změna Holdridgovy bioteploty v období 2071-2100 oproti období 1961-1990

Nárůst bioteploty [°]

řeky

Tato mapa byla vytvořena v rámci Specifického výzkumu na České zemědělské univerzitě, Fakultě lesnické a dřevařské, Katedře ochrany lesa a myslivosti

0 50 100 150 200 km

Použitá literatura a zdroje dat

- Brus, D. J., Hengeveld, G. M., Walvoort, D. J. J., Goedhart, P. W., Heidema, A. H., Nabuurs, G. J., & Gunia, K. (2011). Statistical mapping of tree species over Europe. European Journal of Forest Research, 145-157.
- Fang, J., & Lechowicz, M. J. (2006). Climatic limits for the present distribution of beech (*Fagus L.*) species in the world. Journal of Biogeography, 33, 1804-1819.
- Goovaerts, P. (2000). Geostatistical approaches for incorporating elevation into the spatial interpolation of rainfall. Journal of Hydrology, 228(1-2), 113-129.
- Haylock, M. R., Hofstra, N., Klein Tank, A. M. G., Klok, E. J., Jones, P. D., & New, M. (2008). A European daily high-resolution gridded data set of surface temperature and precipitation for 1950-2006. Journal of Geophysical Research, 113(D20119).
- Hlásny, T., Barcza, Z., Fabriká, M., Balázs, B., Churkina, G., Pajtik, J., Sedmák, R., & Turčáni, M. (2011). Climate change impacts on growth and carbon balance of forests in Central Europe. Climate Research, 47(3), 219-236.
- Hudson, G., & Wackernagel, H. (1994). Mapping temperature using kriging with external drift: Theory and an example from Scotland. International Journal of Climatology, 14(1), 77-91.
- Jump, A. S., Hunt, J. M., & Peñuelas, J. (2006). "Rapid climate change-related growth decline at the southern range edge of *Fagus sylvatica*." Global Change Biology 12(11): 2163-2174.
- van der Linden, P., Mitchell, J. F. B., 2009. ENSEMBLES: Climate Change and its Impacts: Summary of research and results from the ENSEMBLES project. Met Office Hadley Centre, FitzRoy Road, Exeter EX1 3PB, UK. 160pp.
- Mátyás, C., Berki, I., Czucz, B., Galos, B., Móricz, N., & Rasztovits, E. (2010). Future of Beech in Southeast Europe from the Perspective of Evolutionary Ecology. Acta Silvatica & Lignaria Hungarica, 6, 91-110.